

ефективне функціонування підприємств і акумулювання грошових коштів означає те, що відбувається збагачення місцевих бюджетів та державного бюджету через сплату податків та зборів, а це, в свою чергу, призводить до зростання рівня соціального забезпечення в країні.

Отже, особливостями фінансового потенціалу підприємства як фактору конкурентоспроможності підприємства є наступне: він є елементом системи економічного потенціалу підприємства; взаємопов'язаний з іншими складовими та взаємозалежний від них; від стану фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів залежить добробут і рівень розвитку держави.

Література:

1. Блащак Б.Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Том 30 (69). №3. 2019. URL : http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_3/14.pdf.

2. Витвицька У. Я., Штим Ю. В. Рейтингова оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник ХДУ*. Випуск 30. Частина 4. 2018. URL : <http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/348>.

3. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *«БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2020. №11. URL : <http://ir.nusta.edu.ua/handle/123456789/6461>.

«ЕЛАСТИЧНІСТЬ» МІСЬКИХ ПРОЦЕСІВ В КОНТЕКСТІ МІСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Мележик А. В.

*Науковий керівник: Радіонова Л. А. к. філос. н., доцент,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

У міській економіці використовуються найрізноманітніші інструменти: економічний і системний аналіз, системи прогнозування. Математичне моделювання – одне з найсерйозніших напрямків міської економіки, і вершиною всього цього є спроби моделювати місто як систему взаємопов'язаних процесів з використанням великої кількості регресій, тобто змоделювати реальність, де все на все впливає. Важливо розуміти, що практично все в місті має економічний ефект. Перекрили вулицю на п'ять років - лагодиться міст: за цей час радикально змінився рух по вулицях, моделі їх використання і навіть самі користувачі. Автобуси стали ходити по іншому маршруту, пасажири - по інших вулицях, щоб сісти на ці автобуси. Відповідно, для підприємців змінився ландшафт потоків потенційних покупців. Питання тут лише в тому, що є речі, які можуть швидко змінитися, і ця зміна дасть короткостроковий і швидкий ефект, а є речі, які змінюються довго і мають довгостроковий ефект.

Міські процеси мають різну «еластичність». Наприклад, Міхаель Вегнер ще в 1994 році писав, що існують процеси в місті, які мають високу швидкість змін: потоки товарів, пішоходів, автомобілів. Відкриваються і закриваються фірми, сім'ї створюються і розпадаються (а значить змінюється модель споживання як мінімум у двох людей) – це процеси з високою швидкістю змін. Середня швидкість – це будівництво будинків. А найнижча швидкість змін в інфраструктурі в цілому та в забудові [1]. Щоб замість мікрорайону хрущовок ви в своєму місті побудували новий квартал і заселили його, потрібно багато років роботи.

Моделі споживання міста людьми, звичайно, змінюються швидше. Але і тут потрібен час, щоб пішохід дізнався: це тепер не вузький провулок, а приємна зона для прогулянки. Потім підтягується бізнес, тому що продавці бачать, що вулиця людна, а значить потенційно прибуткова. За ритейлом піднімається ставка в районі - нерухомість стає дорожчою. Так, через п'ять-десять років видно економічний ефект в масштабі міської економіки: вулиця стала приносити до міського бюджету в рази більше прибутків.

Будь-який процес в місті, пов'язаний з вкладенням грошей і трудових ресурсів, викликає питання про доцільність та ефективність. До чого призведе той чи інший процес в такій складній системі, як місто, спрогнозувати досить важко. І навіть бенчмаркінг тут не завжди найкращий помічник. Як зазначає Радіонова Л. О., мешканці міста, перш за все, представники конкретного міста, а не середньостатистичні жителі мегаполісу поведуться по-різному, і реагують на однакові процеси по-різному [2]. Так же і з ефективністю: що є хорошим результатом для одного міста, не завжди є доречним для іншого.

Коли йде мова про вулиці і благоустрій, то в приклад наводяться міста в Європі або США, де ефект може вимірюватися в зростанні податкових надходжень або надходжень від обороту ритейлу. У нас розрахувати зростання податкових надходжень від прибутку конкретних підприємств, на конкретній вулиці в нашій країні зробити неможливо, тому що система податкової звітності у нас побудована іншим чином, ніж в зарубіжних країнах. Підприємець, який орендує приміщення на вулиці Сумській в Харкові, а зареєстрований в Індустріальному районі, платить податки в податкову інспекцію за місцем реєстрації, те ж саме можна сказати про мережеві магазини.

Ще існує ефект новизни. Коли вперше роблять якийсь проект, оцінити його ефективність можна тільки в порівнянні з подальшими. Парк Горького здавався прекрасною «машиною розваг». А зараз приходить розуміння, що в якихось питаннях перебільшили з показником активності. Проте, це зараз є з чим порівняти в міській практиці.

Американський вчений в області соціальних, політичних і економічних наук. Герберт Саймон писав, що людина не може знати всіх варіантів, тому в неї спочатку не оптимальний вибір [3]. І для сучасних дослідників це постійне ускладнення умов завдання. Прогнозування – справа невдячна, всім хочеться, щоб все було зрозуміло, просто. Щоб всі прогнози, по-перше, у нас були, а по-

друге, збувалися. Заради цього люди дивляться прогноз погоди щоранку. Якщо відкрити останні випуски *Journal Urban Economics*, то побачимо, що 60 відсотків статей - це опис ефектів. Як поведуться бідні люди в місті, які причини і наслідки джентрифікації – економісти або описують те, що відбувається, або те, як ми всі сюди потрапили. Світова економіка міста зараз знаходиться в стадії, коли накопичується така кількість описаних ефектів і взаємозв'язків між різними процесами в місті, що найближчим часом ми зможемо вже перейти до якісних, значущим праць, які зможуть осмислити всю економіку міста в цілому, у всій її різноманітності.

Література:

1. Operational Urban Models: State of the Art *Journal of the American Planning Association*. № 60. P. 17-29.
2. Радионова Л., Радионова А., Бустеризм О. Н. Как стратегический менеджмент города для привлечения инвестиций и туристов. *«Професійний менеджмент у сучасних умовах розвитку ринку»* : Матеріали доповідей VIII науково-практичної конференції з міжнародною участю (1 листопада 2019 р.). Х. : Монограф. 2019. С. 135-138.
3. Саймон Г. А. Теория принятия решений в экономической теории и в науке о поведении. Вехи экономической мысли Т.2. Теория фирмы / под ред. В.М. Гальперина. Шаблон: СПб : Экономическая школа, 2000. С.54-72.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ

Мирошниченко А.Ю.

*Науковий керівник: Радіонова Л.О., к. філос. наук, доцент
Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Децентралізація в Україні відкриває не тільки нові можливості для органів місцевого самоврядування, вона створює умови для перегляду існуючої парадигми сільського розвитку. Україна завжди розглядалась, як територія великих сільськогосподарських можливостей, незважаючи на те, у складі яких імперій вона перебувала. Під кінець існування СРСР, попри досить високий рівень індустріалізації Україну називали не інакше, як «житниця Радянського Союзу». Українські селяни завжди були головним донором для міст, які розширювались особливо активно в другій половині ХХ-го сторіччя. Попри високу зайнятість у колгоспному сільськогосподарському виробництві, урбанізація у ті часи була досить швидкою, але з початку 90-тих років минулого століття вона по суті припинилась. Україна попала у затяжну економічну кризу, міста втратили значну частину традиційної економіки і їх потреби у нових робочих руках різко знизилась. На селі ситуація була не кращою. Розвал колгоспів з їх неефективним, трудомістким виробництвом